

- Jsou fotografie na vině?

Radost je lehká, ale krátká. Ve snaze uchovat tento prchavý pocit člověk vynalezl fotografii. Nyní tisíce usmívajících se tváří zůstávají navždy uvězněny ve starých rodinných albách nebo na zhasnutých displejích chytrých telefonů. Ale v pokusu uchovat něco, co příjemně chvěje v pravé síni, si člověk ani neuvědomuje, jak pod žebry začne píchat bolestí.

Fotografie uchovávají vzpomínky, které někdy bolí. Samozřejmě, že na místo všeho špatného přichází dobré, ale to neznamená, že špatné mizí beze stopy. Někdy stačí jen na sekundu přivřít oči a fotografická karta, která hrála svým teplem, začne pálit polštářky prstů. Snímek, který nutí koutky úst zvedat se vzhůru, táhne je dolů k klíčním kostem jako mrtvá váha. Kytice polních květů, zachycené na fotografii, začnou vydávat vůni hnoje a hnoje, tak silně, že nosní dírky se doslova snaží utéct z obličeje a obrázek chcete odhodit do nejvzdálenějšího rohu.

Kvůli tomu se fotografie často stávají obětmi našich nahromaděných emocí. Najdeš starou fotografii, na které jste se svou milovanou osobou šťastní, usmívající se a bezstarostní. Ale nyní tento snímek přináší ne radost, ale bolest. Ve vzteku ji chytíš, cítíš, jak se ti třesou prsty. Papír praská, trhá se a s každým roztržením se zdá, že bolest se trochu ztišuje. Ale to je jen iluze.

Tento akt ničení tě neosvobozuje. Naopak, vtahuje tě do víru negativních emocí, nutí tě ponořit se hlouběji do smutku a sebepoškozování. Místo toho, aby ránu uzdravil, děláš ji hlubší, ničíš se zevnitř. Fotografie, která byla kdysi zdrojem štěstí, nyní leží v popelu, ale vzpomínky nikam nezmizí. Stále jsou zde, schované v koutech vědomí, připraveny připomenout se v každém okamžiku.

A v tom okamžiku pochopíš, že ničením vnějších atributů paměti nemůžeš vymazat samotnou paměť. Zůstává s tebou, je součástí tebe, součástí tvé historie. Ničením fotografie člověk ničí vzpomínku, ale jen zvenčí. Uvnitř zůstává prázdnota a bolest, kterou je třeba naučit se přijímat a prožívat, ne mazat. Protože jen přijetím své bolesti se můžeš skutečně osvobodit od ní a začít novou kapitolu svého života.

Fotografie je mocný nástroj sebevyjádření a uchovávání vzpomínek. Autoportrét může být zrcadlem, které odráží nejen vzhled, ale i vnitřní rány. V tomto kontextu lze autoportrét srovnat se sebepoškozováním – fyzickým projevem vnitřní bolesti.

Autoportrét je akt sebereflexe, pokus zachytit své „já“ v určitém okamžiku. Člověk vezme fotoaparát, zaměří ho na sebe a pořídí snímek. Na první pohled je to jen zachycení svého obrazu, ale hlouběji se skrývá touha porozumět sobě, vyjádřit své emoce, někdy dokonce volání o pomoc. Na fotografii mohou být viditelné únava, smutek, úzkost, skryté za nuceným úsměvem nebo vážným výrazem obličeje.

Sebepoškozování je fyzický projev vnitřní bolesti. Lidé, kteří k němu přistupují, si způsobují zranění, aby se vyrovnali s duševními utrpeními. Je to způsob, jak pocítit kontrolu nad bolestí, učinit ji hmatatelnou a viditelnou. V tomto smyslu se sebepoškozování a autoportrét prolínají: oba jsou pokusy vyrovnat se s vnitřními démony, oba činí neviditelné viditelným.

Autoportrét se může stát jakousi formou sebepoškozování, když člověk používá fotografii k zesílení své vnitřní bolesti. Pohledem na svůj odraz vidí nejen sebe, ale i všechny své neúspěchy, obavy a nedostatky. Stává se to aktem sebetrestání – vidět se v okamžiku slabosti, zachyceného navždy. Fotografie, místo aby uchovávala radost, uchovává bolest, stává se připomínkou toho, co bychom chtěli zapomenout.

Vědomý autoportrét je způsob přijetí sebe sama, uznání svých pocitů a emocí. Je to krok k sebeporozumění a sebpřijetí. Na rozdíl od sebepoškozování, které ničí, může být autoportrét aktem tvoření, pokusem vidět krásu ve svých nedostacích a zranitelnostech.

Fotografie způsobují bolest, ale samy žádnou bolest necítí. Je to spravedlivé? Fotografie jsou jen papír nebo pixely na obrazovce. Nejsou schopny prožívat emoce, jen nám vracejí naše vlastní. Možná bychom měli fotografie vnímat jako lekce, jako připomínku toho, že vše pomíjí, jak dobré, tak špatné.